משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

אגף א שפות | אגף בכיר חינוך בחברה הערבית והבדואית | אגף א חינוך על יסודי

הפיקוח על הוראת העברית בעל יסודי בחינוך הערבי

מפגש למידה

מבחני מפמ"ר
שנה"ל תשפ"ז

6.10.2026
15:30 - 14:00

13.10.2026
17:30 - 16:00

ד"ר האני מוסא

המפמ"ר עברית בעל-יסודי בחינוך הערבי

hanimu@education.gov.il

פל' 050-6282450

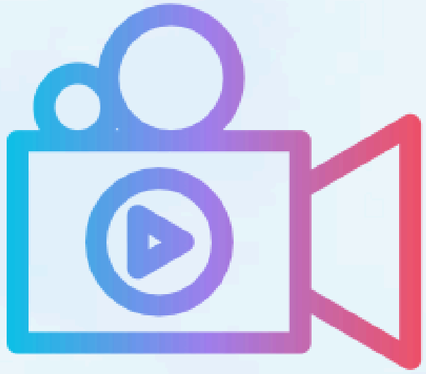
הודעת המפמ"ר

כדי להימנע מאי-נעימויות

אנא היערכו היטב למפגש וכבדו את הבקשה הזו.

חובה להיות נוכחים באופן מלא במפגש **עם מצלמות ומיקרופונים פתוחים** ומופעלים. נוכחותכם נרשמת רק אם אתם פותחים ומפעילים מצלמות.

דברי פתיחה, הנחיות והוראות חשובות

ד"ר האני מוסא
המפמ"ר על העברית בעל-יסודי בחינוך הערבי

דרכי היבחנות בחט"ב

- תנופה לכיתות ט (ראמ"ה) 17.3.2027
- מבדק לכיתות ז (ראמ"ה) החל מ- 4.10.2026
- מבחני מפמ"ר לכל השכבות (ראו לו"ז בהמשך)
- מבחן מפמ"ר שכבה ט - מתוקשב (פיילוט)

ימי למידה מחוזיים

ימי למידה מחוזיים

מפגשי הלמידה יתקיימו במתכונת פרונטלית (פנים אל פנים) או מקוונת (למידה מרחוק).

להלן מועדי ימי הלמידה בחלוקה למחוזות:

- ארצי 6 באוקטובר 2026, 14:00 - 15:30, סינכרוני
- ארצי 13 באוקטובר 2026, 14:30 - 16:00, סינכרוני
- מחוז דרום 10 בנובמבר 2026 (פנים אל פנים)

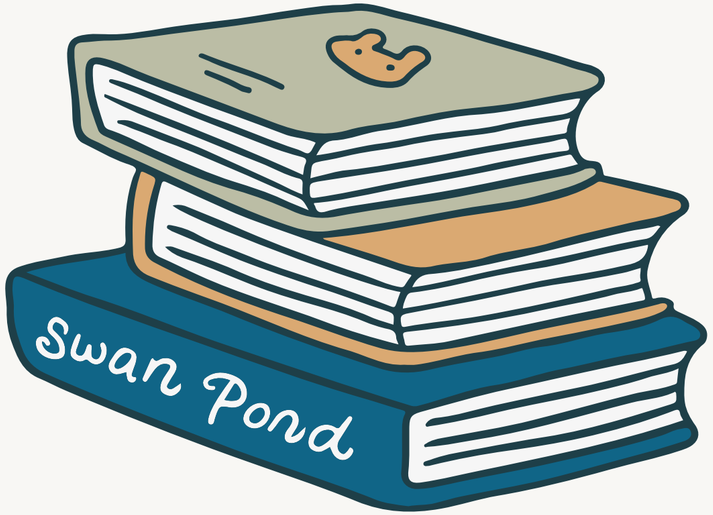

שימו לב:

להלן הנחיות והוראות מפורטות למבחני מפמ"ר

בעברית בחטיבות הביניים בחינוך הערבי

מבחן מפמ"ר (מבחן פיקוח על מקצועות לימוד) הוא כלי הערכה שנועד לבחון את רמת השליטה של תלמידי חט"ב בשפה העברית.

המטרה העיקרית של המבחן היא לספק למורים ולבתי הספר תמונה מדויקת ומהימנה על הישגי התלמידים, נתונים אלו ישמשו בסיס פדגוגי ומשוב מעצב לבניית תוכניות התערבות ממוקדות, תוך קידום ושיפור תהליכי ההוראה והלמידה.

מועדי המבחנים

תאריך המבחן	שכבה
1.12.2026	שכבה ח
8.12.2026	שכבה ט
26.1.2027	שכבה ז

(שימו לב: חל איסור מוחלט לקיים את המבחן במועד אחר)

מועדי המבחנים

משך המבחן: שעה וחצי

שעת התחלה: 09:00 בבוקר

שעת סיום: 10:30

(כל בתי הספר מתחילים ומסיימים את המבחן באותן שעות)

הארכת זמן לתלמידים זכאים: עד חצי שעה נוספת (עד 11:00 לכל המאוחר).

הערה חשובה!

חל איסור מוחלט לקיים את המבחן במועד אחר או בשעה אחרת

מבנה ותוכן המבחנים בכל שכבות הגיל

ד"ר עביר ח'לאילה גנאיים- מדריכה ארצית

מטרות מבחני מפמ"ר

- **הערכת הישגים:** המבחן מאפשר למשרד החינוך ולצוות בית הספר להעריך את רמת התקדמותם של התלמידים בעברית כשפה שנייה, על בסיס תוכנית הלימודים החדשה המותאמת למסגרת ה-CEFR.

- **התאמת ההוראה:** התוצאות משמשות את המורים כמשוב מעצב ויעיל. הן מסייעות להם לזהות את חולשותיהם וחוזקותיהם של התלמידים בכיתה, ולבנות תוכניות התערבות ממוקדות.

- **הערכה כוללת:** המבחן מסייע בבניית תמונה רחבה של רמת העברית בחינוך הערבי, מהווה כלי לשיפור תהליך הלמידה וההוראה, ומאפשר התמקדות בצרכים הספציפיים של התלמידים.

חומרי המבחנים

- חומרי הלמידה כוללים **3 יחידות הוראה שיפורסמו בפורטל עובדי הוראה בקרוב.**
- על המורים ללמד לעומק את **3 היחידות המיועדות לכל שכבה**, לשים דגש על **אוצר מילים**, ולהכין דפי עבודה וטקסטים בהבנת הנקרא בהתבסס על חומרים אלה.
- **יש ללמד בהתאם למיקוד המפורסם באתר "אצטבא" ובפורטל עובדי הוראה.**

חומרי המבחן

פירוט יחידות הלימוד לפי שכבות גיל:

שכבה ז

- יחסי שכנות ושיתוף פעולה
- מאכלים מסורתיים
- משחקים ומשחוק.

שכבה ח

- רשתות חברתיות
- מתניידים בחוכמה
- מה הסטורי שלך?

שכבה ט

- בעלי חיים מסקרנים
- מטיילים בישראל
- מותגים

הערה חשובה: היחידות יועלו בקרוב לפורטל עובדי הוראה. בנוסף, קיימות יחידות הרחבה והמשך המפורטות במיקוד, ויש להתייחס גם אליהן.

מבנה המבחנים ומפתח ההערכה

הבנת הנשמע

20 נקודות

הבנת הנקרא
וכשירויות לשון תקשורתיות

60 נקודות

הבעה בכתב

20 נקודות

חלק ראשון - הבנת הנשמע
האזנה - קליטה (20 נק׳)

שני קטעי שמע בכל מבחן

הבנת הנשמע (קליטה)

- ✓כל קטע מושמע פעמיים
- ✓רוב השאלות הן שאלות רב ברירה (4 אפשרויות לבחירה)
- ✓ שאלה אחת של השלמת משפטים
- ✓כל השאלות מנוסחות בלשון רבים זכר (סמנו, ראו, כתבו, הקיפו וכו'...)

חלק ראשון - הבנת הנשמע (20 נק')

פרמטר נבדק	שכבה ז	שכבה ח	שכבה ט
היקף וזמן	2 יחידות שמע, כדקה כל אחת	2 יחידות שמע, כדקה כל אחת	2 יחידות שמע, כדקה כל אחת
מספר שאלות	8 שאלות	8 שאלות	8 שאלות
סוגות השיח	הודעות, הנחיות, שיחות, דברי הסבר	שיחה, הודעה או פנייה רשמית (מחיי היום-יום)	הודעה ושיחה
מיומנויות וסגנון שאלות	הבנה גלובלית (זיהוי נושא מרכזי), איתור מידע מדויק, והבחנה ומיון (בין עיקר לטפל)	הבנה גלובלית (זיהוי מטרת הדובר/ההודעה), איתור מידע (שליפת פרטים מדויקים), והסקת מסקנות (זיהוי השפעות ותוצאות)	הבנה כללית ואיתור פרטים, זיהוי מסר מרכזי, הבנת קשרי סיבה ומטרה, והסקת מסקנות

חלק שני - הבנת הנקרא וכשירויות לשון תקשורתיות
(60 נקודות)

חלק שני – הבנת הנקרא
וכשירויות לשון תקשורתיות – (60 נקודות)

פרמטר נבדק	שכבה ז	שכבה ח	שכבה ט
היקף הטקסט	כ-350 מילים כ- 7 פסקות	כ-330–400 מילים כ- 7 פסקות	כ-500 מילים (טקסט מרכזי + טקסט קצר נוסף) כ- 8 פסקות
סוג הטקסט ומבנהו	טקסט מעורב (היברידי): עיוני-מידעי וסיפורי. פתיח אובייקטיבי המציג הסבר מושגי, ולאחריו גוף נרטיבי הכולל עלילה, דמויות, זמן, מקום ודיאלוגים.	טקסט מידע וטיעון. פתיח המציג תופעה או סוגיה, וגוף טיעוני המציג יתרונות מול חסרונות או השפעות חיוביות ושליליות.	טקסט מידע והסבר + טקסט השוואה. פתיח המציג תפיסה כללית ומידע מחקרי, גוף המציג היבטים ודוגמאות, וסיום המכליל את הרעיונות.
מיומנויות הבנת הנקרא	זיהוי רעיון מרכזי, איתור פרטים מפורשים, הבנת הכללות, הסקת מסקנות, קלוז, ארגון מבנה, קישור תמונה-טקסט, המרה לתרשים והבעת עמדה.	זיהוי רעיון מרכזי ועמדת הכותב, איתור מידע מפורש (מאפיינים), ארגון מידע השוואתי בטבלה, מעקב אחר רצף לוגי, והסקה ופרשנות מתוך ההקשר.	איתור מידע מפורש, השלמת טבלה, עריכת השוואה, הבנת תהליכים וקשרים סיבתיים, הסקת מסקנות, זיהוי רעיון מרכזי, הבנת תפקיד פסקה והבעת עמדה מנומקת.

חלק שני – הבנת הנקרא
כשירויות לשון תקשורתיות – (80 נקודות)

פרמטר נבדק	שכבה ז	שכבה ח	שכבה ט
מערכת הפועל	פָּעַל, נִפְעַל, הִפְעִיל הנדרש: זיהוי שורש, זמן וגוף.	פָּעַל, נִפְעַל, הִפְעִיל, פִּעֵל, הֻפְעַל הנדרש: זיהוי, הטיה, ושיבוץ בשיח רציף לפי שורש ובניין.	פָּעַל, נִפְעַל, הִפְעִיל, פִּעֵל, הֻפְעַל / הָפְעַל, הִתְפַּעֵל, פֻּעַל. הנדרש: זיהוי שורש ובניין מתוך משפט.
מילות קישור	הוספה, ניגוד, סיבה ותוצאה. הנדרש: זיהוי הקשר הלוגי, בחירה, חיבור, והמרת מילת קישור באחרת.	הוספה, ניגוד, סיבה, תוצאה ומטרה. הנדרש: זיהוי הקשר הלוגי, בחירה, חיבור, והמרת מילת קישור באחרת.	הוספה, ניגוד, סיבה, תוצאה ומטרה. הנדרש: זיהוי, בחירה, חיבור, והמרה במילה נרדפת בעלת קשר לוגי זהה.
כשירויות לשון נוספות	משמעות מילה בהקשר, התאמת שם עצם ושם תואר (מין ומספר), מאזכרים, ותחביר וחלקי דיבר בסיסיים.	משמעות מילה בהקשר, המרת פעלים לשם פועל או לשם פעולה, כינויי גוף וצירופים (מאזכרים), והמרת שם המספר למילים.	משמעות מילה ומילה נרדפת בהקשר, התאמת שם עצם ושם תואר, כתיבת שם המספר במילים, הבנת מאזכרים, והבנת תפקיד הנקודתיים במשפט.

חלק שלישי - הפקה כתובה
הבעה בכתב - 20 נקודות

פרמטר נבדק	שכבה ז	שכבה ח	שכבה ט
סוג הכתיבה	כתיבה תיאורית-חווייתית קצרה.	הבעת עמדה מנומקת (כתיבה טיעונית).	טקסט עמדה מנומק.
היקף נדרש	8-6 שורות (כ-40-50 מילים).	10-8 שורות (כ-80 מילים).	12-10 שורות (לפחות 80 מילים).
תיאור המשימה והדרישות	כתיבת פסקה קצרה ומובנית המתארת חוויה מסוימת. דרישות: בניית משפטים פשוטים ותקינים תחבירית, אוצר מילים מוכר מהיחידה (פעלים ושמות תואר בסיסיים הקשורים לחושים), ושימוש במילות קישור שכיחות.	כתיבת תגובה קצרה בסוגיה אקטואלית תוך הבעת עמדה ברורה (בעד/נגד). המבנה הנדרש: פתיחה (הצגת עמדה), גוף (נימוקים ודוגמה), וסיום (משפט סיכום).	פנייה לנמען מוגדר, הצגת עמדה מנומקת בסוגיה, ושילוב דוגמה או הסבר המחזקים אותה. דרישות: כתיבה רציפה, משפטים תקינים, עושר שפתי, ומילות קישור המבטאות קשרי היגיון.

חלק שלישי - הפקה כתובה
הבעה בכתב - 20 נקודות

חלק שלישי - הפקה כתובה

קריטריונים להערכת משימת הכתיבה

תוכן ומבנה:

- רלוונטיות לנושא הכתיבה ולמטרתה
- התאמה לסוגה
- עושר רעיוני וגיוון תוכני
- בהירות
- לכידות (רצף לוגי וסמנטי בין מילים, בין משפטים ובין רעיונות הנוגעים לנושא מרכזי אחד)
- קישוריות (קישור חלקי הטקסט זה לזה וגיוון מסוים באמצעי הקישור)
- שמירה על מבנה ברור בכתיבה
- מבנה, פיתוח רעיון, דיוק לשוני, קוהרנטיות, עושר השפה.

לשון:

- מורפולוגיה ותחביר (מבנה משפט תקני; התאם דקדוקי במין, במספר וביידוע; שימוש תקני במילות יחס)
- אוצר מילים ומשלב לשון (אוצר מילים עשיר, ההולם שפה כתובה; לשון המתאימה לסוגה ולתוכן המשימה)
- כתיב תקני (ללא הבחנה בין כתיב מלא ובין כתיב חסר; הפרדה בין מילים; כתיב תקני)
- פיסוק (נקודה וסימן שאלה בסוף משפט)

היערכות כללית וניהול חדר המבחן

גב׳ נאדרה ח׳טיב- מדריכה ארצית

היערכות כללית וניהול חדר המבחן

- **הושבה סדורה:** יש להבטיח הושבה סדורה של כלל התלמידים במקומותיהם טרם תחילת המבחן, עד השעה 09:00 לכל המאוחר.
- **הכנת שאלוני המבחן:**
  - שאלוני המבחן יפורסמו בבוקר הבחינה, החל מהשעה 08:00.
  - השאלונים יישלחו לדואר האלקטרוני של מנהל/ת בית הספר ורכז/ת המקצוע, וכן יועלו לאתר "אצטבא" החדש (בנתיב: חטיבת ביניים > הערכה > מבחני מפמ"ר). שימו לב: הכניסה לאתר אצטבא דורשת יצירת חשבון (שם משתמש וסיסמה). במקביל, יופצו השאלונים למפקחים, למנהלים ולמדריכים.
- **ציוד וכתיבה:**
  - חל איסור מוחלט על הכנסת טלפונים ניידים, מילונים, דפי עזר או כל חומר חיצוני אחר לחדר ההיבחנות.
  - הכתיבה במבחן תיעשה בעט בצבע כחול או שחור בלבד (אין להשתמש בעיפרון).
- **תקינות טכנית:** יש לוודא מראש את תקינותם של כל האמצעים הטכנולוגיים הנדרשים לפרק הבנת הנשמע: מחשב, רמקולים וקובץ ההקלטה.

פיקוח, בקרה והשגחה

- **הרכב המשגיחים:** ההשגחה תבוצע על ידי מורים **שאינם** מלמדים את מקצוע העברית.
- **נוכחות משגיחים:** בכל כיתה יוקצו לפחות שני משגיחים.
- **אחריות המשגיחים:**
  - שמירה על אווירה שקטה, מכבדת ותקינה.
  - פיקוח ואכיפת איסור השימוש בטלפונים או באמצעים חיצוניים ומניעת דיבור בין התלמידים.
  - חל איסור מוחלט להסביר שאלות לתלמידים או לחזור על חלקים מן השאלון.

פרק הבנת הנשמע

- **השמעה/הקראה**: פרק הבנת הנשמע יושמע באמצעות קובץ הקלטה פעמיים בלבד.
- **הקראה חלופית**: רק במקרה שבו אין אפשרות לבצע השמעה מוקלטת, רשאי מורה לעברית להקריא את הטקסט – פעמיים בלבד.
- קובץ ההקלטה יועלה **לאתר "אצטבא"**, באותו מדור שבו יפורסם המבחן.
- **הנחיות לתלמידים:**
  - מומלץ לבקש מהתלמידים לקרוא את השאלות טרם תחילת השמעה/הקראה.
  - יש לתת לתלמידים התראה מוקדמת לפני כל השמעה ולוודא שהם ערוכים להאזנה.
  - אין לחזור על שאלות או על חלקים מן הטקסט מעבר לשתי ההשמעות/הקראות המותרות.

התאמות והקלות

- **הארכת זמן**: תלמידים בעלי לקויות למידה או זכאות מוכרת להארכת זמן יקבלו תוספת של עד חצי שעה.
- **הקראת שאלון:** תלמידים הזכאים להקראת שאלון יקבלו התאמה זו על פי הנהלים הקיימים ועל ידי מורה לעברית בלבד.
- **הגדלת שאלון:** תלמידים עם מוגבלות בראייה או עם לקות למידה רלוונטית , ההיבחנות **במבחן מוגדל (A3)**
- **תלמידי השילוב או כיתות חינוך מיוחד:** שלקחו חלק בהערכה החיצונית מדווחים כקבוצה מובחנת, אשר אינה נכללת בממוצע הבית-ספרי.

סיום המבחן ודיווח תקלות

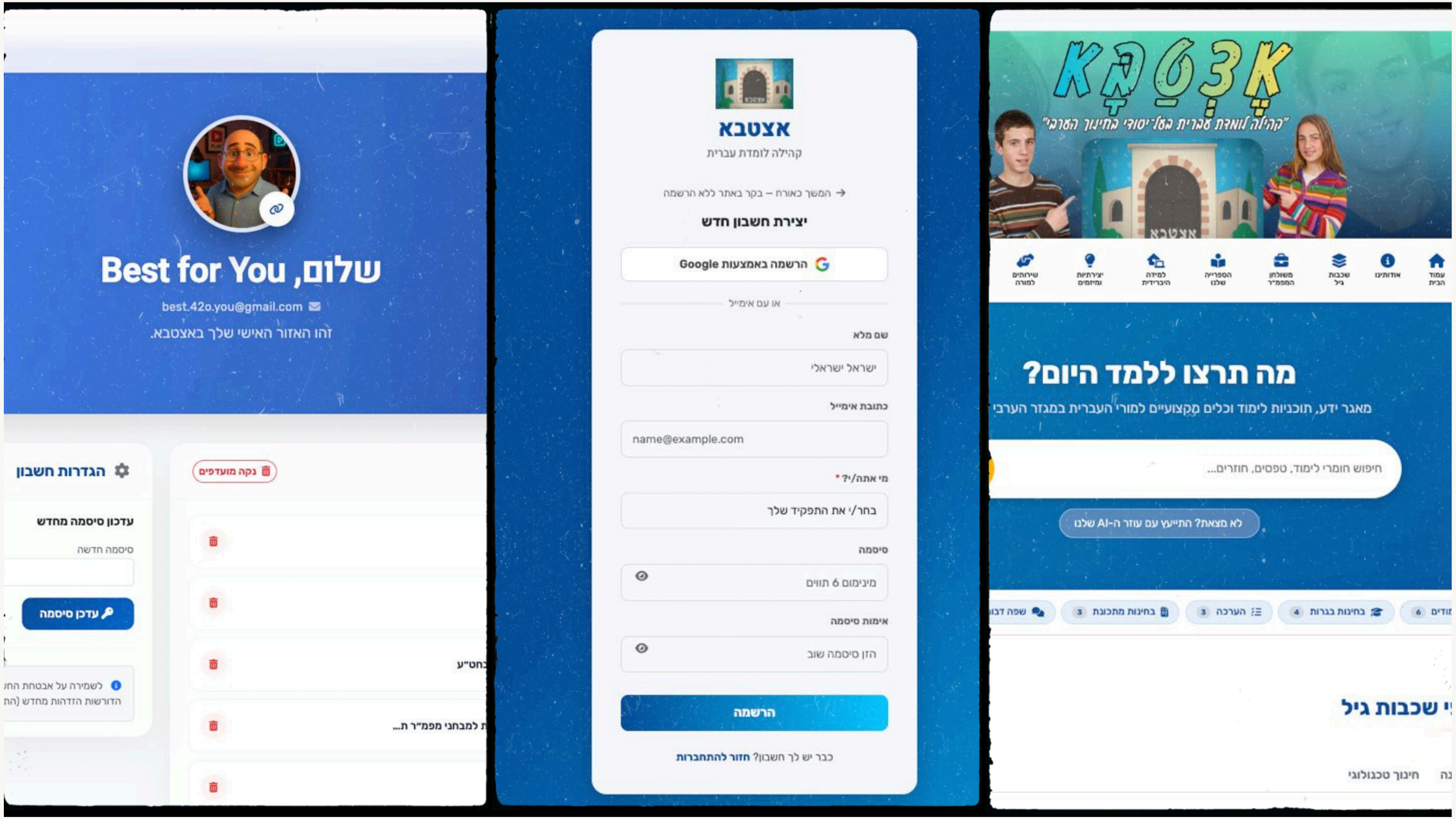
- **איסוף מיידי:** עם תום הזמן המוקצב (כולל תוספות הזמן לתלמידים הזכאים), יש לאסוף לאלתר את מחברות המבחן מכלל התלמידים.
- **סימון מחברות:** יש לוודא כי כל תלמיד/ה מילא/ה את פרטיו/ה כנדרש בדף השער של המחברת.
- **העברת המחברות:** המחברות יימסרו למנהל/ת בית הספר בהתאם להנחיות שניתנו.
- **תקלות במהלך המבחן:** במקרה של תקלה או שאלה המתעוררת במהלך המבחן, יש ליצור קשר מיידי באותו היום עם **מטה המבחן (המפמ"ר והמדריכים המלווים).**

הערכה ושימוש בתוצאות (לאחר המבחן)

- **בדיקת המבחנים**: המורים לעברית בבית הספר יבצעו את בדיקת המבחנים בתוך שבועיים מיום קיום המבחן.
- **דיווח נתונים**: הנתונים והציונים יוזנו ל**טופס אקסל** ייעודי לעיבוד נתונים שיועלה **לאתר "אצטבא"** **ב**תום יום המבחן. את הטופס הממולא יש להעביר למנהל/ת בית הספר, **והתוצאות יועברו למפקח הכולל של בית הספר.**
- **שמירת חומרים:** מחברות המבחן של התלמידים יישמרו בבית הספר.
- **שימוש פדגוגי בתוצאות:**
  - צוות המורים רשאי להשתמש **בציוני המבחן כהערכה מסכמת (**מלאה או חלקית) של השליש הראשון (או השני לשכבה), או לחלופין כהערכה מעצבת.
  - **על רכז המקצוע וצוות המורים לנתח את תוצאות המבחן**, לזהות מגמות לימודיות ולבנות תוכנית התערבות בהתאם לנתונים, בשיתוף עם המדריכים המוסדיים והארציים.

אתר אצטבא החדש!

היחידות בפורטל

גב׳ מנאר חסונה- מדריכה ארצית

יחידות הוראה עברית שפה שנייה לתלמידי ז'-ט' תשפ"ו

מתניידים בחוכמה

מוסתר בפני תלמידים

שימוש בכלים דיגיטליים לתחבורה ציבורית

שיעור 1 | התמצאות במרחב

יחידות הוראה עברית שפה שנייה לתלמידי ז'-ט' תשפ"ו

שיעור 2 | טועים בדרך? שואלים שוב

שיעור 3 | מתכננים ומתארים מסלול בעצמנו

מיקוד חט"ב

גב' נאדרה ח'טיב - מדריכה ארצית

מיקוד חט"ב תשפ"ז

מבחני מפמ"ר - חט"ב

בקישור הנ"ל מצורפים שלושה מבחני דמה לכיתות ז', ח' וט', שהכנו צוות המדריכות. לכל מבחן מצורף מחוון.

המבחנים נבנו בהתאם להנחיות ובמבנה זהה למבחן המפמ"ר. מומלץ לתרגל אותם עם התלמידים כחלק מההכנה למבחן.

מבחני דמה- מתוקשבים

נפרסם בקרוב

טיפים למורים

גב׳ איה קאסם- מדריכה ארצית

ההכנה למבחן ובכלל דורשת איזון בין פיתוח מיומנויות שפה לבין הורדת חרדה והנגשת הטקסטים.

כלים ואסטרטגיות להוראת אוצר מילים

הוראת **אוצר מילים** צריכה לעבור משינון פסיבי לשימוש אקטיבי:

שורשים ומשפחות מילים

קשרי שיח

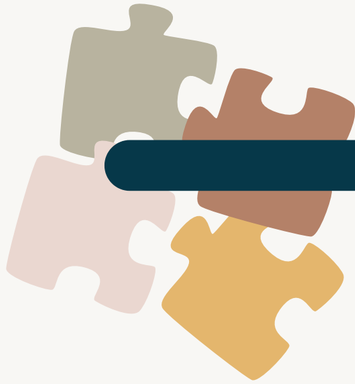
שימוש בכרטיסיות

כותרת הטקסט

פירוק שאלות רב-שלביות

תרגול מבחנים בשלבים

עוד טיפים

- שלבו תרגילי האזנה קצרים כחלק מהשגרה בכיתה- אתם יכולים ליצור בעצמכם .
- צרו תרגילי הבנת הנקרא המדמים את מבנה השאלון (איתור מידע, הסקה, מיזוג) בעזרת הבינה המלאכותית.....

מספרי טלפון של מטה המבחן

ד"ר האני מוסא, פל' 050-6282450

גב' נאדרה ח'טיב, פל' 054-9776530

ד"ר עביר ח'לאילה, פל' 050-2127676

הציון הסופי הוא רק תמונת מצב רגעית. ההצלחה האמיתית היא הדרך – מסע עיקש שהמורה מנווט במקצועיות, הופך מאמץ גולמי לתובנה, התמדה ליכולת וספק לביטחון.
זוהי עבודת האומן של החינוך.

תודה על ההקשבה ובהצלחה לכולם

